

Hollywood, la ciutat de les dones

Fins fa poc, els noms de dones directores o productores es podien comptar amb els dits d'una mà: Ida Lupino, Dorothy Arzner, Mabel Normand, Virginia Van Upp. Però els anys 90 han posat el punt final a l'exclusiva dels homes dins la indústria cinematogràfica americana, que és tant com dir mundial. L'any passat, l'australiana Jane Campion guanyava la Palma d'Or del Festival de Canes amb *La llicó de piano*; Whoopi Goldberg era la primera dona negra que aconseguia l'Oscar a la millor actriu (per *Ghost*); Callie Khourie n'obtenia un altre pel guió de *Thelma & Louise*... I la cosa no queda reduïda als premis i reconeixements, com sigui que el que veritablement compta a Hollywood és l'èxit, la taquilla, i també en aquest aspecte les dones sembla que trenquen motllos. Les pel·lícules de Penny Marshall, Amy Heckerling o Randa Haines han fet miques les tradicionals reticències de la indústria cinematogràfica que veu en l'entusiasme del públic envers alguns productes *femenins* una sortida a la crisi del cinema. La darrera pel·lícula de Penelope Spheeris ha obtingut una recaptació que supera els 120.000 milions de dòlars. I no és pas un cas aïllat. *Mira quien habla* de la Heckerling, *Ellas dan el golpe* de la Marshall (amb Geena Davis i Madonna) o l'*Orlando* de Sally Potter (guanyadora del darrer festival de Sitges) han arribat a cotes de recaptació que molts directors voldrien per a les seves pel·lícules.

Un altre indicatiu: mai no s'havien vist tantes *opera prima* dirigides per dones. Enguany les sales de cinema n'aniran plenes: des de "l'escandalosa" *Boxing Helena* de Jennyfer Lynch, filla de l'autor de *Twin Peaks*, fins a *Daughters of the Dust*, de la directora negra Julie Dash, en la qual narra la vida d'un home de vuitanta anys de raça negra en l'Amèrica de començament de segle, passant per *One Night Stand* de Talia Shire, germana de Francis Ford Coppola.

Però on se sent que alguna cosa va canviant realment és en el cinema masculí mateix. Des de fa un temps, el món de la dona sembla oferir al cinema més possibilitats que no pas el de l'home. Directors de tot tipus de gèneres i estils donen avui en les seves pel·lícules un protagonisme a les dones que últimament

Alguna cosa canvia a la meca de la indústria cinematogràfica: actrius que tallen el bacallà als rodatges; directores que aconseguen els premis més importants; productores que situen les seves pel·lícules al capdamunt dels films de més recaptació... Sembla que a partir d'ara, a Hollywood, són les dones qui portaran els pantalons.

semblava reservat als homes. Només cal pensar en films —signats per homes— com *Thelma & Louise*, *Tomates verdes fritos* o les encara no estrenades *Short Cuts* de Robert Altman o *Even Cowgirls Get the Blues* de Gus Van Sant (el director de *My Private Idaho*), que narra la història d'una lesbiana (interpretada per Uma Thurman) dels anys 60 que recorre els Estats Units fent autostop..., per a adonar-se que la dona hi té un paper molt més consistent que no el que els era reservat tradicionalment.

Però, per algunes, les coses no han canviat tant i l'obertura que Hollywood ha fet a les dones és deguda sobretot a interessos comercials i, per tant, corre el risc de ser passatgera, o d'esfumar-se quan tornin a bufar els aires de sempre. Barbra Streisand, que després de l'èxit d'*El príncipe de las mareas* pensa a portar a la pantalla la vida del pintor Jackson Pollock (amb Robert de Niro i ella mateixa en els papers principals), creu que l'esforç femení en el món del cinema té alguna cosa de místic. "Crec que ens hem d'ajudar entre nosaltres. Hem de fer servir la nostra energia de dones per fer pel·lícules que reflecteixin els nostres instints creatius, que segurament el món necessita". Sigourney Weaver, per la seva banda, és molt més pessimista. En una recent entrevista publicada a *Fotogramas*, queixant-se de la manca de papers femenins importants en el cinema actual, afirma: "De vegades penso que com a *Lisistrata*, les dones de Hollywood ens hauríem d'unir i preguntar-nos: 'Quant de temps estarà disposat el públic a veure pel·lícules sense dones?', i a organitzar un boicot". Però la unió, declara, sembla impossible i més quan entre les dones hi ha una competència que fa difícil la solidaritat. "Acostumava a envejar les oportunitats que tenia Meryl Streep. Així sí, pensava que Meryl no podia fer-ho tot. De tant en tant tenia un fill i aleshores les altres teníem l'oportunitat d'aconseguir un paper".

Vint-i-tres senyores i cap senyor. Sigui com sigui, el cas és que, fent un repàs de les últimes produccions de Hollywood, hi trobem més noms de dona que mai. El seu paper dins la indústria cinematogràfica ja no

Uma Thurman. En la seva darrera pel·lícula fa el paper de lesbiana.

Geena Davis. Va obtenir un Oscar a la millor actriu secundària per *El turista accidental*.

Jodie Foster. La seva fama li ve principalment dels seus papers a *Acusados*, pel qual va obtenir un Oscar, i per *El silenci dels anysells*.

Rebecca de Mornay. Aquesta actriu, protagonista de *La mano que mece la cuna*, té molts fans a Barcelona.

és tan sols decoratiu o de fer d'acompanyants de les estrelles masculines, sinó que, cada cop més sovint, el seu pes en la pantalla és molt més important que no el dels actors.

A continuació, oferim un breu diccionari d'algunes d'aquestes actrius i directores que posen fi al domini masculí de Hollywood.

Alison Anders. Directora de *Mi vida loca* i *Gas Food Lodging*, la història de dues germanes perdudes per l'estat de Nou Mèxic. Diuen que és una de les grans promeses del cinema nord-americà.

Patricia Arquette. Protagonista de *True Romance (Amor a quemarropa)* de Tony Scott, una pel·lícula de sang i fetge que fa furor als Estats Units, on les dones aplaudeixen l'escena en què Alabama (Patricia Arquette) mata el seu agressor. Segons l'actriu, "les dones l'aplaudeixen perquè aconsegueix de sortir-se'n sola, contra un home i sense l'ajuda de ningú més".

Jane Campion. Després de l'èxit de *La lliçó de piano* (Palma d'Or del Festival de Canes), encara no estrenada a les nostres pantalles, enllesteix el rodatge de *Portrait of a Lady*, amb Nicole Kidman.

Marta Coolidge. Autora d'*Angie, I says*, protagonitzada per Geena Davis i ambientada als anys 70, narra la història d'una noia que ha d'escollir entre avortar o tenir el fill.

Geena Davis. Casada amb Renny Harlin, director de *Máximo Riesgo*. Ha interpretat *Thelma & Louise*, una de les pel·lícules que millor il·lustren aquests nous temps. Va obtenir un Oscar a la millor actriu secundària per *El turista accidental*. També ha participat en *Ellas dan el golpe* i en *Héroe por accidente*.

Tamra Davis. Directora de *Bad Girls* (amb Madeline Stone i Mary Stuart Masterson, la de *Tomates verdes fritos*) fins que l'empresa productora la va fer fora de la pel·lícula per una escena de fel·lació que acabava en mossegada. La pel·lícula s'estrenarà dirigida per Jonnathan Kaplan.

Laura Dern. Va protagonitzar *Corazón salvaje* de David Lynch, al costat de Nicolas Cage. Actualment la podem veure a *Jurassic Park* de Steven Spielberg.

Nora Ephron. Coneguda sobretot com a escriptora i guionista (*Cuando Harry encontró a Sally, Silkwood...*), ara ha passat a l'altra banda de la càmera. *Algo para recordar* és el títol de la pel·lícula que s'estrena aquesta setmana, protagonitzada per Meg Ryan i Tom Hanks. Abans havia dirigit *Cuando se acabó el pastel*.

Bridget Fonda. Filla de Peter Fonda. Va protagonitzar *Asesina*, remake de la pel·lícula francesa *Nikita*. Després va participar en *Mujer blanca busca*. D'aquí a poc temps, tornarem a tenir-la a la pantalla gràcies a Bernardo

Bertolucci, que la va escollir per a *El pequeño Buda*.

Jodie Foster. Va començar com a actriu interpretant *Taxi Driver*, amb Robert de Niro, però la fama li ve dels seus papers a *Acusados*, pel qual va obtenir un Oscar a la millor actriu, i per *El silenci dels anyells*. *El pequeño Tate* és la seva primera pel·lícula com a directora.

Nicole Kidman. Australiana. Casada amb Tom Cruise. Fins ara ha protagonitzat dues pel·lícules: *Malice* i *My life*.

Jennifer Lynch. Només té vint-i-quatre anys, però és filla de David Lynch. Quan tot just en tenia vint va escriure *El diari secret de Laura Palmer*. Acaba de rodar la seva primera pel·lícula *Boxing Helena*, amb Sheryl Fenn (*Twin Peaks*), que narra la història d'un metge que talla l'amant a bocins. La crítica de tot el món se l'ha carregada sense excepció.

Penny Marshall. Directora d'*Ellas dan el golpe*, ja mencionada, explica la història d'un equip de beisbol femení durant la Segona Guerra Mundial. En aquests moments roda una pel·lícula, *Renaissance Man*, amb Danny de Vito com a protagonista.

Rebecca de Mornay. Protagonista de *La mano que mece la cuna*, on interpreta una "cangur" amb tendències sàdiques. També l'hem poguda veure a *El abogado del diablo* de Sidney Lumett i *Sin testigos*. Rebecca de Mornay té molts fans a Barcelona.

Euzhan Palcy. Es va fer famosa perquè va ser la primera dona negra que aconseguí de dirigir una pel·lícula produïda per un dels grans estudis de Hoollywood: *Una árida estación blanca*, amb Marlon Brando i Donald Sutherland. Actualment roda *Against the Wind*, on narra la història d'una aviadora negra dels anys vint.

Sally Potter. Guanyadora del darrer festival de Sitges amb *Orlando*, inspirada en la novel·la homònima de Virginia Wolf amb Tilda Swinton en el paper d'androgín.

Julia Roberts. Es va fer mundialment famosa pel seu paper de prostituta a *Pretty Woman*. A més, ha participat en *Durmiendo con mi enemigo* o *Hook*. Aquesta tardor s'estrenarà *The Pelikan Brief* (basada en la novel·la de John Grisham *El informe Pelikano*), en què interpreta una estudiant de dret que descobreix un assassinat. Ben aviat farà de minyona del doctor Jeckyll, en una nova versió del clàssic de Stevenson, dirigida per Kenneth Brannagh (*Los amigos de Peter*).

Meg Ryan. Protagonista d'*Algo para recordar*. Segons ella, tot és molt més senzill amb una dona. "No he d'estar pendent de les ordres de Nora Ephron amb aquella exagerada atenció que cal prestar a un home. Estem tan

Jennifer Lynch. 24 anys i acaba de rodar el primer film.

Julia Roberts. La veurem aviat a *The Pelikan Brief*.

Laura Dern. Els papers que ha fet sota la direcció de David Lynch, *Vellut Blau* i *Corazón salvaje*, li han servit de trampolí en el món del cinema.

en sintonia que em sembla llegir-li el cervell".

Wynona Ryder. Aviat la podrem tornar a veure en dues pel·lícules: *La edad de la inocencia*, de Martin Scorsese, i *La casa de los espíritus*, inspirada en la novel·la d'Isabel Allende, i en la qual apareix al costat d'Antonio Banderas.

Nancy Savoca. Directora de *Household Saints*. No vol ni sentir parlar de cinema feminista, però diu que només es veu amb cor de fer pel·lícules de dones. "No sóc una experta en homes. En canvi, entre dones, és més fàcil d'entendre el que passa".

Sharon Stone. D'eterna secundària a l'èxit, gràcies al seu paper en *Instinto básico*, de Paul Verhoeven. "Jo em trec el barret davant persones com Sharon Stone. Que diguin el que vulguin, però per mi és una dona que sap el que vol i no li fa por de dir-ho. Dones com elles ajuden la causa femenina" (Michelle Pfeiffer).

Uma Thurman. Després de *Les amistats perilloses*, *Henry and June* i *Anàlisi final*, entre altres, Uma Thurman protagonitza *Even Cowgirls Get the Blues*, la darrera pel·lícula de Guss Van Sant (*My Private Idaho*), en la qual fa el paper de lesbiana.

La llista es podria ampliar ben aviat amb el nom d'una actriu catalana. Tenint en compte que la pel·lícula *Belle époque* de Fernando Trueba representarà Espanya als Oscars del mes de febrer propvenent, ningú no s'hauria d'estranyar que **Ariadna Gil**, multipremiada pel seu paper en aquesta pel·lícula, passés a formar part d'aquest exèrcit d'estrelles.

Dolors Terraza